

Ar 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított

Ar 1887. évi június 1-én életbe léptetett eladási, ártási és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL

Kiszámlázás mellett, zsakkal együtt:

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like '100 kiló', '15.20', '14.60', etc.

Debreczen, 1893. aug. 30.

(1.)

DÁJA

szemben)

gyomda.

lakodalmi meghívokat

KARTYÁKAT.

ETLAPOKAT.

es pontosan kiszolgáltatnak

ere czimzandók.

napilapja a

és vidéki

eszközöltetnek.

nyomatványokat izléses beosztással

áron.

ványok készletben tartatnak.

es pontosan teljesítettek

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL

Előfizetési árak: helyben, vagy postán külföldre: Egész évre... 10 ft. — kr.

Hirdetési díj: Négy hasábolj... Hirdetést vagy reklámot... Nyilvántartási díj...

Országgyűlés.

Meglehetősen viharos politikai nyár után, melyben bőven termelt a zavarokhoz és kisebb-nagyobb katasztrófákhoz való anyag — a szokottnál is hosszabb pihenő után, mely sem az országnak, sem a politikuskoknak nem volt igazi pihenő: tegnap megkezdődtek a törvényhozás házáinak ülései.

Azok a politikai támadások, gyanúsítások és taktikai monológok, melyek az egyes kerületekben elhangzottak és éppen a szünet miatt a legtöbb esetben válasz nélkül maradtak: most majd a parlament üvegteretje alatt ismétlődnek, választ kapnak s olyan politikai hangversenyre alakulnak, melynek hatását a legrobusztusabb ember sem láthatja előre.

Törvényjavaslatot, melylyel a törvényhozás mindjárt foglalkozhatnék, a politikai nyár nem termelt, ellenben az egyházi-politikai események, a magyarországi orosz propaganda s a királynapokból kihangzott szavak olyan anyagát halmozták fel a parlamenti munkának, hogy elintézéséhez talán az a három vagy négy hét sem volna elégséges, amennyi időre az üléseket munkahiány miatt el akarják halasztani.

Ez a feltorlódtott anyag bizonyára sokáig le fogja kötni a törvényhozás erejét s a jövő évi költségvetés tárgyalása köré indaként fonódik majd az a sok interpelláció, napirend előtt való felszólalás és egyéb parlamenti epizód, melyekben a nyár alatt felgyülemlett kérdések fognak tetést ölteni. Csak aztán ez a sok inda meg ne fojtja azt a vékony törzset, mely köré fonódik.

Ilyen kiállítások mellett kezdődtek meg tegnap az ülések a képviselőházban s utána a főrendiházban is

A képviselőház ülése szept. 25-én. Tíz óra után az olvasóterem és a folyosók telni kezdtek. Az ülés csak 11 órára volt

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

Párbajok a múlt századokból.

1578. április 27-én egy rendkívül különös párbaj folyt le Charles de Balsac d'Entragues és a Guise-család egy tagja, Jacques de Quelus, III. Henrik francia király kedvence között.

Ez volt az az első párbaj, a melynél segédek ténylegesen vettek részt. Quelus segédei Livarot és Maugiron voltak, Entraguesé Ribérac és Schomberg, mindannyian a francia udvar legkiválóbb lovagjai.

Midőn a két párbajozó fél éppen a viadal legnagyobb hevében volt, Ribérac így szólt Maugironhoz: — Ugy vélem, hogy jobb volna, ha ezeket az urakat kibékítenék, minsem elnézzük, hogy agyonvágják egymást!

Maugiron vállat vont: — Én nem azért jöttem ide, — mondá egyhanguan — verekedni akarok! — Kivel akarsz verekedni? Hiszen nekem semmi közöd az ő ellenségeskedésükhöz! jegyzé meg elképvedve Ribérac.

— Veled! hangzott a felelet. — Velem? Szép dolog. De akkor legálább imádkozzunk először! — Erről Ribérac keresztzett formált kardjából és töréből, terdre borult és rövid, de buzgó imát rebegett. Maugironnak azonban ez a rövid ima is hosszúnak tetszett, foglított és valódi dühvel vetette magát ellenfelére. Néhány pillanat múlva mind a ketten halálra sebesülve hevertek a porondon.

Schomberg erre a látványra elröstellte magát. — Lásd azok verekedtek, mit tegyünk mi? kérdé Livarottól. — Nekünk is meg kell verekednünk! visszonzá határozottan Livarot.

kitűzve, amint ezt a folyosón az első ülésnek kivételesen nyomtatott napirendje mindenki-vel tudatta. S ahogy kisebb-nagyobb csoportokban hullámszerűen kezdtek a képviselők, csodálkozva állottak meg három csodálatos gépezet előtt, amely a szünet előtt még nem volt látható, most azonban ott díszlik a jobb- és a baloldalon és a buffettben is. A csodálatos gépezet üveg alatt van s öt sor vashillentűt mutat, melyeknek mindgyikén egy betű olvasható. A gépezetből valóságos drót-szönyeg fut fel a falra s onnan be a törvényhozás termébe, egészen az elnöki emelvényig Ott villanyos gombokban végződik a gépezet s ha az elnök a gombok valamelyikét megnyomja, a három gépezet mindgyikén kiugrik egy billentyű s a rajta fekvő betű fölgyenesedve hirdeti a folyosókon vagy buffettben időző honatyáknak, hogy a szavazás során melyik betűt jutottak. Ilyenformán ezennel a képviselőknek nem kell a teremben lenniük, hogy mikor kerül a szavazásnál rájuk a sor.

Ez a legfontosabb újítás, mely a parlament szünet alatt született a többi újítás csak kisebb-nagyobb restaurálás vagy hivatalos helyiségek átépítése.

Van aztán egy okos újítás, mely a képviselőház elnökének szokásos havi jelentését akarja fölsége tenni, amennyiben minden hónap első üléseben — s ez már tegnap is megtörtént — nyomtatott ívet osztanak szét, melyen a napirenden kívül föl lesznek sorolva a választvívó interpellációk, a tárgyalásra kész ügyek és az egyes bizottságoknál tárgyalás alatt levő javaslatok.

11 óra tájban a folyosók már tömve voltak és Szalay Imre beszélt a terembe, hogy a napirend tárgyat egygyel megbővítsé. A Dunántul összes függetlenségi képviselőinek nevében interpellációt jegyzett be a törvényhatóságoknak Közegen adott királyi válasz tárgyában.

Végre báró B a n f f y Dezső megnyitotta az ülést s üdvözölvén a szünet után összegyűlt képviselőket, ezt a reményt fejezte ki, hogy újult erővel fognak majd a munkához. Ezután felolvasták a királyi keziratot, mely így hangzik:

Mi Első Ferenc József, Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királyi stb. és Magyarország apostoli királyi. Hü Magyarországunk és Tarsországi zászloúainak, egyházi és viági Főrendieinek és Képviselőinek, kik Általunk 1892. évi febr. hó 18-án Budapest fő- és székvarosunkba össze-

A küzdelem kezdetét vette. Schomberg leszelte ellenfelének fél arczát, Livarot pedig Schomberg mellén oly szurast ejtet, hogy halva esett össze. Maugiron atkozódva lehelte ki lelkét. Ribérac még egy napig élt. Livarot felgyógyult, de két év múlva ugyancsak párbajban esett el. Quelus, a tömeges párbajok okozója, tizenkilenc sebet kapott és harmincz nap múlva egy boissy-i hotelben lehelte ki lelkét. A király mindennap meglátogatta és börtönbe vetette az orvost, mikor Quelus utolsó szavai is ez volt:

— Oh királyom, én királyom! Quelus, még az Isten és apja nevé sem emlegette anyit, mint a királyét, midőn a halállal vívódott.

Es valóban III. Henrik valódi rajongással szerette Quelus-t és Maugiron-t. Haláluk után is még mind a kettőt összecsofolta, hajukat levágatta és egy kis ébenfa szekrénykébe zárta el, a két gyémántos fülfüggőt pedig, a melyeket egykor Quelusnak ajándékozott, sajátkezüleg vette ki füléből és haláláig keblén viselte.

Fejedelmi fényényl temették el őket — és a királyi remek márvány-mauzóleumot emeltetett hamaik fele.

Szinte hihetetlen, hogy milyen csekély okért párbajoztak abban az időben. Egy nemes ember, Saint-Phal azt mondta, hogy egy himzében X. betű van belehímmezve. Bussy szintén nemes ur, a ki roppant párbajozó kedvvel érzett, azt mondta, hogy az a betű nem X. de Y. A párbaj csakugyan létre jött. Bussy olyan sabet kapott, hogy majdnem belehalt.

XVI. Lajos alatt egy Dorsan nevű lovagnak egy héten három párbaja volt. Az első azért, mert valaki szembe nézett vele; a második azért, mert valaki görbén nézett rá; har-

hivott országgyűlésre egybegyűltek, királyi üdvözlötünk. Kedvelt Híveink! Magyar miniszterelnökünk előterjesztésére a jelen országgyűlés üléseit f. hó 30-ik napjától szept. hó 25-ik napjáig ezen-nel elnapolnak nyilvánítjuk.

Kiköz egybíránt királyi kegyelmünkkel allandóan hajlandók maradtunk. Kelt, Bécsben év ezernyolczszázkilenczven-harmadik május hó huszonnyolczadik napján. Ferencz József s. k. Wekerle Sándor s. k.

A királyi keziratot basoló kihirdetés czéljából megküldik a főrendiháznak is és erre való tekintettel az ülések erre vonatkozó részét nyomban hitelesítik. Az elnök ezután részvétellel emlékezik meg Hrvát Mirko haláláról s a Ház részvételének jegyzőkönyvben is kifejezést ad. — A bejelentések során megemlekezik Herman Ottó megválasztásáról is és az ülésszakban az első előzést a kitünő tudós kapta.

Hentaller Lajos jegyző felolvasta a szünet alatt beérkezett kervények jegyzékét. A napirend előtt az elnök bejelentette Szalay Imrének sürgős interpellációját, melyet Szalay nyomban meg is tartott.

Szalay Imre azzal kezdte, hogy minden magyar függetlenségi képviselő indignációval hallotta azokat a szavakat, melyek Közegen a törvényhatóságokhoz hangzottak. Ezért interpellációját a legjobban érdekelt dunántuli képviselők nevében intézi a miniszterelnök, mint a ki a királyi ajkaira adott beszédet felelős. A törvényhatóságoknak adott királyi válasz tartalmát sokan Apponyira bizonnyal valóban vonatkoztatni, de hát erre huzonnyal meg fogja adni a választ maga gróf Apponyi. A dolog azonban úgy áll, hogy ennek a válasznak szerelmes voltát első sorban a függ. képviselők érzik. Ugy látszik, hogy a miniszterelnök mellötetése miatt való zavarban összeeseredte a királyi válaszokat s a mit Borosszesen kellett volna elmondania, azt a Dunántul mondatta e.

A következő interpellációt intézi a miniszterelnök: Tekintettel arra, hogy alkotmányos fogalmak szerint, a fejedelem diplomáciai nyilatkozatának megállapítására a kormánynek befolyást kell gyakorolnia, mert azokért a felelősség a minisztereket terheli, kérdem a miniszterelnök urat:

Szerzett-e előzetes tudomást a királynak a hadgyakorlatok megjelent dunántuli törvényhatósági küldöttségeknél adandó válaszok tartalmáról? Ha igen, mely okok indították

madik pedig azért, mert valaki egyáltalában nem nézett rá. 1589-től 1608-ig 7000 embernél több esett el Franciaország területén párbajban.

III. Henrik uralkodása is egy olyan párbajjal végződött, mely különösségében nem áll a többiek mögött. Egy Isle-Maurivaux nemű nemes ember annyira kétségbe volt esve a királyi halála fölött, hogy nem akarta őt túlélni. Hogy halála dicőségeselegyen, egy kartell dobott a levegőbe, melyet egy Marolles nevű, lovag fölkapott. A két ur megverekedett és Maurivaux elérte a célját, mert ellenfele valóban agyonszurta.

Egy francia államférfiu egy napon két hölgytől kert találat. A találatkérő leveleket egyszerre íratta meg titkárral, Polignac és Nesle grófnak. Az első találat 2 óra, a második 4-re volt megszabva, de a titkár szorakozottságból mind a két levélben ugyanazon órát jelölte ki.

Midőn aztán a két hölgy a boulognei erdőben találkozott, párbajra hívtá ki egymást. Nesle grófnő a pisztolyt ajánlotta. Polignac grófnő elfogadta és az első lövést ellenfelének ajánlotta fel. — Nesle grófnő lött, de hibázott. Csak néhány levél hullott le egy faágról.

A dühölt reszket kezem — mondá egykedvűen a grófnő és aztán czélozva, Nesle grófnőnek a jobb fület lötte el. Ez sikoltva bukott a földre és élete fogytáig úgy viselte fürtjeit, hogy a hiányzó fül föl ne tűnjék.

Abban az időben még a szent emberek sem riadtak vissza a fegyvertől. A vallás is leptomponom oka volt egy-egy véres párbajnak. A többek közt Loyola Ignácról azt beszéli egy régi krónika, hogy azért hitt ki pár-

különösen arra a kormányt, hogy a királynak, a megyei küldöttségek üdvözlésére adott válaszában a főispánokat intézkedésre hívja fel, hogy a dunántúliakat amitással, a népek felvezetésével vádolja?

Végre miképpen igazolhatja azt, hogy a fejedelmet oly szinten tünteti föl, mint aki az 1867. XII. törvényzikk fentartása érdekében, esetleg, a nemzet többségével is hajlandó volna szembe állani?

A miniszterelnök nem mutatott hajlandóságot, hogy az interpellációra mindjárt válaszoljon s a szélsőbalon egyszerre gunyos felkiáltások hangzottak: — Két év múlva akar választolni!

Ekkor aztán Wekerle fölkel s egész röviden kijelentette, hogy az interpellációra azért nem válaszol most, mert értesülése szerint ugyanabban a tárgyan még több interpelláció lesz s ezekre együttesen akar válaszolni. Kérte azonban a Házat, hogy az expozé megtartása s a költségvetés beterjesztetése czéljából szerdán tartson ülést.

Helli Ignác későbbre szerette volna ezt az ülést halasztani, de még saját pártívei is a szerdai ülés mellett voltak s így az elnök a legközelebbi ülést szerdára tűzte ki. Ezzel a napirend ki volt merítve, — a képviselők eltávoztak s csak mintegy tíz meghívott képviselő gyűlt az elnöki szobába, hol a munkarend megállapítása tárgyában konferenciát tartottak.

A főrendiház ülése szeptember 25-iken.

A miniszterek átsiettek a főrendiházba s néhány percczel tizenöt óra után Szalay József koronáér megenyitotta az első ülést. A királyi kezirát kihirdetése s a szentesített törvények jegyzékének felolvasása után bemutatták a kultuszminiszter átiratait, amelyekben tudatja a főrendikkel, hogy a király dr. Rimely Károlyt besztarczébanjai püspökke, Benedek Ferencz-t pedig jászói postásta nevezte ki: ezzel kapcsolatban bemutatták a két egyházfőnek a főrendek házába való meghívásáról szóló miniszteri átiratokat.

Szalay József bejelentette, hogy a hadügyminiszter elhalálása alkalmából miniszteriumához részvétliratot intéztek, melyet a a hadügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott báró Merkl tábornagynak köszönő levelet intézett a magyar főrendiházhoz. Mellez szavakban emlékezett meg ezután az elnök gróf Sztáray Antal haláláról s idítványára a

bajra egy mórt mert az nyakasan tagadta Jézus istenségét. Lyola így akarta megféríteni amazt és czélt is ért, mert mikor az könnyű sebéből fölgyógyult, fölvetta a keresztényen vallást.

A mi utczánk.

(Költemény vázlat.) Ista Szatyí.

Nagyon szeretem a mi utczánkat. Nekem úgy tűnik fel, hogy sokkal tisztább, sokkal üdőbb itt a levegő mint másutt, hogy minden lehetetle friss vért kerget erembe.

Pedig nagyon egyszerű utca ez a miénk. Nincsenek díszes házai, nincs benne egyetlen emeletes ház sem. Még csak elfogadható járdája sincsen. Gírbén-gírbán raktak le kövezetét s az idő segíté rajta, hogy még gírbébb-gírbébb legyen. Mikor úgy késő este baha felé tartok, szinte bánat a lelkiismeretem, hogy nem biztosítottam magam valami halaset ellen.

Hanem azért nagyon szeretem a mi utczánkat, mert tele van poézissal. Jöjjetek el ide nagyurak onnan a palotás, fényes aszfaltos utczáról, itt találatok fel a hamisítottan költsézkélt. Különösen alkonyat táján. — Csöndes alkonyon, mikor már künn leszállott az esti szürkület, olyan kellemes elülni a homályban derengő szoba egyik sarkában s oda engedni magát azoknak a futó gondolatoknak, melyek nyüzsgőnek, forognak az agyban eltévednek a jelenről, vissza rohannak a múltba.

Olyan édes — bus érzés tölti el az ember lelkét, látva lelki szemeivel az elmúlt időt, látva annak minden jelenetét, — gyors egymásutánjában, összeforrva egymással.

Nagyon szeretem a mi utczánkat. Este végig sétálok egyik szeglettel a másikig,

főrendek jegyzőkönyvben adott kifejezést részvétüknek.

A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után az ülésnek vége volt.

#### BELFOLD.

**Erzsébet királyné Gödöllőn.** Gödöllőről írják, Erzsébet királyné hosszabb kihallgatáson fogadta özvegy gróf Károlyi Györgyét. A felséges asszony a legpompásabb színpadon van s környezete előtt ismételt kijelentette, hogy nagyon örül annak, hogy ismét Gödöllőn tölthet néhány napot.

**A német császár feleségének.** A német császár bizonyára épp oly kellemes reminiscenciákat visz magával hazá a magyar földről, a milyen kedves emléket hagy maga után mindazokban, a kik a közszegény hágyakorlatokon egyre mosolygó arczabán, szimpathikus alakjában és eleven temperamentumában gyönyörködtek. Ha mint uralkodó tapasztalatokat gyűjtött, a melyeknek hasznát veheti majd mint hadseregének legfőbb ura, nem feledkezett meg arról sem, hogy mint férj, még pedig mint a legfigyelmesebb és legelőzékenyebb férj, tartozik azal, hogy feleségének is kedveskedjék valami magyarországi emlékekkel. A császár Villányban egy hektoliter finom bort vettett, a melyet ajándékba visz a császárnénak. Annyi bizonyos, hogy ez az emlék se lesz az utolsó, a mely a császárné Magyarországon töltött napjait fogja visszaidézni.

**Berde Móza.** Egy lelkes, derék harczosa a közügyeknek, Berde Móza volt országgyűlési képviselő és beügyminiszeri osztálytanácsos életének hetvennyolcadik évében meghalt. Az elhunyt kormánybiztos volt a szabadságharczban, a melyet dicsőséggel végigküzdött.

### A pletyka.

— Társadalmi cikk. —

Nem tartozom a szigorú erkölcsbírók közé. Az életet is mindig nyíparkodtam felfogni, a hogy van — s nem úgy, a milyennek én képzelem. S midőn megtanultam ismerni az embert az ő veleszületett gyengeségeivel, beláttam, hogy az emberi nagyság megfordított arányban áll az optika törvényével. Mert míg szemünk a tárgyakat távolból látják kicsinyeknek, — addig az ember csak a távolból nagy.

Igaza van tehát a francia közmondásnak, hogy nincs nagy ember a saját komornijára előtt. Más szóval: minden emberi nagyság bevégeződik a pongyolónál. Mert bármint a kiváló tulajdonságokat, melyek egyeseket a tömeg fölé emelhetnek, a folytonos együttélés csak úgy, mint a legelső bizalmaskodás rögtön eláruja közös gyarlóságainkat; emberi természetünk eredős bűneit. — Jobb óta, a ki kimondotta egykor: «én is csak asszony gyermeke vagyok», az embert nagygyá nem is annyira benső tulajdonságai, mint inkább mások illúziói teszik.

S ez így van jól. Az anyagból alkotott embernek örökölni kellett az anyag minden tulajdonságát. E tetetetlen anyag gyengeségeivel kell azután folytonos harczban és küzdelemben állani a magasra törő lélek minden

tele szivom magam friss levegővel, friss költészettel.

Azután a séta behatása alatt oda ülök író asztalom elé karszékeembe, fejemet kezembe hajtom s keresem a pőziszt, az életből vett köztételt, a tisztá valót. És megtalálom a rövid sétában. Megtalálom, hiszen a mi utcánkat is úgy körülragyogja a szin tiszta költészet, mint mindent a világon.

Hanem persze a közönséges, mindennapi lelkületű ember azt nem veszi észre.

Én rátalálok, rátalálok abban a perczen, mikor a nyitott ablakon keresztül behallatszik hozzám az esti harangszó, a mint a kora őszi hűvös szellő körül szaladgálja az ablakom előtt levő kis kertecske késő virágait — s becsap hozzám az édes illatar.

Az utcán egyes emberek haladnak el. Személyesen nem ösmerem egyiket sem, de, azért olyan ösmerős mindenik.

Elöl az ifjú pár megyen. Andalogva, ringó leptekekkel haladnak.

Ifjú s leány szeretik egymást. Azt hiszik hogy távol a világ zajától már nem is szerethetik, úgy az emberek egymást, mint ragyogó csillárok mellett, sima parketen.

Csalódtok. Itt a girbe-gurba járdán csak úgy kinyílik a szerelem feltett virága, mint ott nálatok.

Girbegurba járdán adnak egymásnak találkozózt ami utcánk szerelmesei. Itt adnak találkozózt a napi fáradatuk után, kielégítendő a legszentebb érzelmeket is.

Egymáshoz simulva lassan halad az ifjú s leány, beszélgetve egymással, halk, töredezett hangon.

Az ifjú megfogja a leány alacsüggő, a munkától kissé kerges kezét s oda szorítja ajkához.

Mit csinált ma des, gondolt e rám üdvöm?!

nemesebb ösztönének, mert csak e küzdelemben edződik meg az akarat és a férfikarakter. — A harczban forr ki az egyéniség, valamint a munka megacézolja az izmokat.

Gyengeségek nélkül a nagy tulajdonságok sem domborodhatnak ki, mert árny nélkül nincs fény, veszély és küzdelem nélkül nincs erény. A jellemre nézve természetünk fogyatékosága oly szükséges valami, mint a föld az ekevasra nézve. Minél jobban kopik benne, annál fényesebb. A nyugalom a léleknek is rozsdája.

En is úgy vagyok a tökéletes emberekkel, mint Julius Caesar a soványakkal. Tartok tőlük, mert a sima, nyugodt fölszín sötét és mély vizet takar. Abban az izzó kohóban, mely ott forr és habzik a lélek műhelyében, a nemes érzemek együtt kell izzadni a salakkal, — hogy kiválhasson belőle a tisztá fém.

Oh, nagyon helyesen ítélte meg az a tudós a perzsa vallás dualisztikus természetét, midőn kimondta: «A viláosság és a sötétség istenségeinek teológiai eszméjét az ember saját természetéből szakította ki. Az egész Zoroaszter-fele vallásrendszer tehát semmi más, mint maga az eszményített ember, — lélekének viláosságával és testének sötétségével».

Természetünk ily sajátzerű gyengeségének tartom én a pletykát is. Ez a gyengeségünk pedig okát lelkünk nemesebb gerjedelmeiben és testünk gyarlóságában bírja. Mert míg egyrészt a lélek viláosság után eped, — addig a test korlátoltság megköti a teremtő erő szárnyalását. S mikor az ész ujt teremteni nem képes, — beéri a pusztá recepcióval is.

Mikor valaki önmagából újabb eszméket meríteni nem tud, keresi és kutatja azokat a köznapi élet kiesinyes eseményeiben s a köztőlük lévő benső összefüggésben. A lélek, ez a törött szárnyú sas, a csodás magasságban felemelkedni nem tud, s kenytelen ott vergődni a porban.

Minél szűkebb és korlátoltabb az a tér, a hol szellemi tehetőségeink mozoghatnak, annál silányabb tartalommal teik meg eszméink kincsesháza. S ha a léleknek sem konstans, sem analízáló ereje nincs, a mivel a dolgok mélyére kell nézni, akkor tudásszomját a külsőségek lim-lomával fogja kielégíteni. Valóságos szivacs munkát végez, — azt szívja fel, mibe mártják. — Szinbol-e, vagy mosogatóvíz, az azután teljesen mindegy neki.

A pletyka tehát a lélek egyik legmagasabb vágyának, a viláosság után való törekvésnek kielégítése.

Sokszor az embert környezetének szűk látóköre utalja egynesen arra, hogy a köznapi dolgok és a köznapi események ama vonatkozásaival foglalkozzék, a melyeket mindenki megérthet, s a melyek a pletykának termékeny melegágyából fakadnak. Az értelmi különbözőség csak a kicsiségekben nivellálódhatik és egyenlíthető ki. A társadalmi életben azért minden embernek többé vagy kevésbé a mérsékelt pletyázók osztályába kell tartoznia.

Sőt még tovább megyek. — A pletykát nemcsak úgy tudom igazolni, mint emberi gyarlóságunk és szellemi tehetőségünk korlátoltságát, hanem szükségesnek tartom a társadalmi élet etikájának szempontjából is.

Utánok az öregek lépnek. Galamb ősz agg a férj, ugyan olyan az asszony.

A férfi karján nagy kendőt cipel. Mikor egy — hidegebb szel-áramlat éri az asszonyt, — úgy tetszik, hogy kissé összeborzoz.

A férfi a nagy kendőt ráerőszakolja az asszonyra, kismékképpen nem akarja bevallani, hogy fázik. Hanem az öreg nem hisz neki. Iseri már az asszonyt majd egy felszáradt éve. Következtenni tud — már a hanghordozásához is.

Nagy szuszogva be is burkolja a nagy kendőbe.

Az öreg asszony dohog egy kicsit, hanem azután engegelmeskedik. Az ember rávaszul mosolyog, hogy letorkolhatta az asszonyt, olyan jól esik neki, az a tudat, — hogy megvédelmezi a nagy kendő a hideg ellen.

Egyik ablaknál, mely majd a földig ér, a kopott függöny nem fedt el egészen az üvegablakot. Nagyon könnyen be lehet látni a szobába.

Egy kis szőke fűrtű kék szemű bábé al-kudozik a mamával egy szál ingecskéjében, hogy lefeküdjék-e, vagy nem.

A kis fiu nem akarja semmiképpen álomra hajtani szőzské fejcséjét. Még a «Piczi» kutyával okvetlen akar egy kis «ciczát» játszani.

Hanem a mama bizonyozik, hogy már a «Piczi» kutyának is majd leragad a szemé, az is álmos, az is aludni akar.

Erre az érvelésre azután fejet hajt a kis gyemek s belebuvik ágyába, a foltozott huzatu párnák közé.

Hanem mielőtt rászánja magát, feltérdel ágyában s elmondja egyszerű esti imáját: «Apát, mamát, testvérkémet, jó istenem áldd meg».

A mint ott az ablaknál álltam, valami

Épen úgy meg lehet okolni, mint a párbajt, ezt is némelyek azért tartják szükséges rossznak, mivel a törvények hiányosságát potolja mindabban az esetben, mikor az egyéni önérzet érzékenységet a nagy tömeg számára hozott formákkal ki nem elégíthetjük.

Némely önérzet fejlettebb és finomabb, mint az átlagos érzékenység. — A törvényekben ezt a hézagot akarják megkorrigálni az élet kockázatásával.

A pletykát is éppen így okolhatjuk meg az itikai törvények hiányosságával. Gyakran jut a karakter oly válságos helyzetbe, mikor a bűnnek, vagy a bűnlásnak forduló pontján áll. Erkölcsei törvényekbe meg nem utközött, etikai szempontok meg nem törhetnek felette pálcázt; de a pletyka már kiterjesztheti rá jogát, hogy a karakterrel együtt megvédje az erkölcsi rendet.

Meg a legszilárdabb jellem sem érezheti magát biztosan, ha a pletyka balancerudja nem biztosítja lépéseit.

Világosabb szeretnek lenni.

A bűntől még irtóznak s a mit az erkölcsi törvények megbélyegeznek, azt még magunk is kárholjuk. De sokszor hiszágunk, vagy erőnk túlbecsülése igerel bennünket arra, hogy a veszélyvel kaczerkodjunk. A tüztől még felünk, de azért játszani szeretünk vele. A köteletről leessni nem akarunk, de azért félrehajlunk, s gyakran nem tudjuk kiszámítani azt a végzetes pillanatot, — mikor az egyensúlyt elvesztjük, — csak akkor akarunk visszafordulni, — mikor már beleütöközünk az erkölcsi törvények merev formáiba.

Ezért tartom én szükséges rossznak, sőt jogosultnak a pletykát. A törvény az erkölcsi rend benső tartamát védi, — a pletyka a külsőséget, — a látszatot is mególtalmazza. Azt a szolgálatot teszi, a mit a csontos gyümölcsöknek a kemény durva mag. A tova az erkölcsi törvények keze meg nem nyulhat, a pletyka már oda furakodhatik. — Az egyik védi a gyengeséget a bűntől, — a másik pedig a bűn alkalmaitól. Mert igaza van a szentírásnak: A ki szereti a veszélyt, elvesz abban!

De van a pletykának olyan fajtája is, a mit semmiféle engedékenységgel nem lehet már vedelni.

Ez a rágalom, a mely már nem csupán az erkölcsi ellenőrzés feladatait teljesíti, hanem öntudatosan el vissza az etikai renddel, az igazsággal.

A rágalom az a amfibion testű szörnyeteg, mely irgyeségből és hazugságból van összegyurva. Irgyeségből, mely az alacsony jellemeknek s hazugságból, mely a cselédeknek szobása.

A rágalmozó (p úgy vissza el az erkölcsi szempontokkal mint a fennfais korban visszazárta a háberuri joggal, a ki azt hitte, hogy természetesen jussa van hozzá, hogy vadászás közben átfázott lábait két legyilkolt cselédjének gyomrában melegítheti fel. Senkit eszmézettségem fől nem jogosíthat, hogy védelmen embertársaink meghurcolt becsületében kéjelegjen.

A kilökött nyíl irányát szemünk szabadon követheti, a villámhasított szemhatár boltozatát fuó pillantásunk áttekinteti — de egy véletlenül kiejtett hazug, vagy rágalmozó szó-nak sem irányát, sem dimenzióit meg nem merhetjük.

különös érzés fogta el — a szívemet a látottakra.

Most hogy itt ülök karosszékeemben csak mindjobban rá nehezedik az a kimondhatlan érzés szivremre.

Kicsiny szobámban semmi nesz. C-upán az ébresztő óra ketyegése zavarja a nyomasztó csendet.

— És a mint itt ülök, eszembe jut a fiatal szerelmes pár. Azok hogy szeretik egymást. Talán életünket tudnák feláldozni egymásért.

Engem valamikor talán szeretett egy szintén egy leány.

De elmúlt, mint a hogy elvirágozott a házi asszonyom kerjében a teljes fehér szegfűtő.

A fehér teljes szegfűtő még bimbókat hajt. — Én nekem még a reményem is kihalt.

Nem nyílik már az én számomra többé soha a szerelem virága. Ki tudná szeretni az én öreg lelkemet, elfásult szívemet, száraz modoromat.

Eszembe jut az öreg pár is. — Azt is csak irgyelni tudtam, ha volna szivemben az irgyességnek csak egy szikrája is. Egy felszádon keresztül ki lötné össze az életét az enyemmel, Eh! még gondolatnak is szörnyen ostoba.

Az én hajóm távol áll a csöndes családi élet kikötőjétől, nem is jut el hozzá soha!

Kicsiny gyermek, ki ott imádkoztal a durva szalmaszakon, ti is eszembe jutsz.

Látod, én értem nem imádkozik már senki.

Da jól van ez így. Semmit sem kívánok az élet poéziséből, elég az nekem, a mit a szivem fel tud fogni.

Oda künn a természetben őszre jár az

Mint a sima tőtkrere dobott kavics folyton nagyobb hullámgyűrűket vet és terjeszt maga körül, míg végre beleesimul a víz tomegébe, úgy a rágalom is folyton nagyobb körökben terjed, hogy végre beleolvadjon a tömeg köztudatába.

A véletlenül összetört üveget talán még új alakká forraszthatjuk, de az összetört becsületnek üde fényét és tisztaságát nincs hatalom a mely visszaadja többé!

Gyermekkoromban hallottam egy érdekes megrázó mesét, a mi teljes erővel ragadta meg naiv fantáziámat. Egyszerű gyerekes történet az egész, — a mihen sokkal több szerepe van a poézisnek, mint az igazságnak. — Idő múlva kritikai érzésem lehmozta a mese külső héját, a tartalom képtelenségét, de megőrizte a benne rejlő erkölcsi tanúságot.

— Volt egyszer egy szegény, elhagyott leány, akit szülői már kiskorában árván hagytak. Kenyer és támasz nélkül. Eleinte jószívű emberek kegyelméből, később ket keze becsületes munkájából élt. Tiszta volt mint a harmat, szelid és jószágos, mint az imadós szavai. Tisztes életmódjaert becsülte mindenki, csak egyetlen leánypajtása akadt, a kit nem tudott nyugodtan hagyni az irgyesség. Ez a piszkos lélek rutul megragalmazta. A rágalom terjedt, mint a hegyről leszakadt hóomlás. Eleinte a fonákban sugdosták, később meg az utcákon is nyíltan beszéltek. Hiába vedte magát, az elő rágalom titkos irgyeneket mind fölnyitotta. Senyvedt és hervadt, mint a derült virág.

De a rágalmozó lelkiismerete sem nyugozott. — Mikor látta, mivé tette azt a becsületes leányt, elbujdosott messze földre, hogy szemrehányó tekintetének néma vádját kikerülje.

Pár év múlva hazatért. Késő este ért, falujába.

A temető mellett épült kápolnába tért vissza piheni. Az oltár előtt ott pislogott egy pár sárga viaszgyertya, s mögötte felálltva a ravatal. — Ott feküdt, a kit ő rágalmozót, halva.

Csukló térdel megrogytak s a ravatalon felemelkedett a halott.

— Jöjj utánam, — így szólt parancsoló hangon, s a szenteltvíztartó elé vezetete.

— Önsd ki a földre.

A kétségbeesett leány szótlannal engedelmeskedett.

— Most szedd össze.

— Hogyan lehetne kiöntött cseppeket újra összeszedni?

— Nyomorult. — A megrágalmozott becsület is olyan, mint a földre öntött szenteltvíz. — Nincs hatalom, hogy újra összeszgyűjthesd.

Másnap reggel ott találták a szerencsétlent, — bomlott elmevel a koporsó mellett.

Ez a dajkamese jutott önkénytelenül az eszembe, mikor pár nappal ezelőtt, — komoly fővárosi napilapban ezt a szenzációs rövid his kirt olvastam az udonságok rovatában:

Jeles hölgyecske lehet P. G. (a név egészen kiirva) révi tanítónő, kiről nagyváradi levelezők ma azt sürgönyözték, hogy közérköcsellenes kihágások hosszu sora miatt a közigazgatási bizottság fel-függesztette állásától. Ha ezeket a kihágásokat valóban elkövette, remélhetőleg az elmozdítás sem fog soká késni.

idő. — Ez az évszak úgy illik az én életemhez.

Egy kis sárga levél becsapódik az ablakon. Oda hull lábaim elé.

Ez a kis levél az én sorsom. Korán kihajította az epérfa rügye, korán élt, korán elhalt. Lehullott idejekorán a porondra, a sárba, az emberek lábball tiporták.

Azután félrehuzodott egy sarokba, meghuzta magát. Napról napra fogy, szárad, ma-holnap azután vége lesz.

A szomszéd szobában a házi kisasszonyom czimbalmon játszik. Olyan lágyan szeliden simulnak össze a bus magyar nótá melancholikus akkordjai.

Felve, titokban kinyitom aajtóm egy vonalnyira szinte felek, hogy meg tudjam valaki, hogy még elek, hogy még szeretem a zenét.

A czimbalmon mellé felzendül a behelzög kellemes szopnán hang.

Ha kimegyek a temető árnyába. . .

Az ablakomon keresztül beszűrődik a hold világa a mint lomhán kibuvik a sötét esőfelek közül.

A hold sugár oda veti fényét az író asztalom feletti nagyított arcképre. Egész fenygőriában látom edes anyám jószágos tiszta arczat.

És csak hallgatom a czimbalmot a lágy éneket és csak nézem-nézem merőn azt a jóságos arcot, szelid arcvonásaival.

Egyszerre úgy össze szorul szivem, mint-ha a szemembe csapódott volna valami.

Egy könyecsep gördül végig arczomon, le az író aszt-l lapjára. Ott megül a fehér árkus papiroson. A hold egy halvány sugara a mint rá vetődik ezernyi színt játszik mind addig míg mohón be nem szívja szín pompájával együtt a hűtlen papirlap.

Nem akart manizmus fényes sadalmi tekintély szabad-e, vagy e pellengérré egy kiről még az se hágásokat valóba

Vagy csakúgy ideges izléselását táviratilag juttatni? Hát a minotaurus, a meztársainak sárba tő ki?

Valóban id hirlapok gyengéskans, érdekesélete és jövője. a gyengék lovas molitója, hogy kat összes buma

Ezt a faját én filantropiám nek.\*

Ennyi lovtartozunk egymá irant. Mert a piadestalt vagy

En ezt a tudom, mert nygetlenség. Mert káns, érdekesélete és jövője.

a gyengék lovas molitója, hogy kat összes buma

Ezt a faját én filantropiám nek.\*

**Ostrom** Szeptember 25-és vidékerei megterjeszteni mindra, amelyeknek az osztrák kerp állapotról betér osztrák kormány att Bécs városné a kis ostrom

**Az új h** tegnap előtt he Krieghammer lették Krieghammer amely őt közö-A hivatalos nevezést. A hiban már kösőbb kizíratát nagyot a legfő hadügyminis

**Merény** ellen. Barcelrai hercegnő szemlén merénypos tábornagy megrésbölt. A kást, letartoztat megöltve. A szkönyű sebeké dör és egy sebhornok megszely nagy sebeinek veszteti és irók

A merénylet állítják.

**H** Találkoz egyesület Ottho

Sótahang vasárnap d. u.

Szept. 28. Szept. 30.

Okt. 1. Okt. 3.

lat közgyűlése,

**U**

**\* Az mentesítő**

Folyó hó 12-é hivóban" a k tartására kitű bejött körülm telettel értes

rendes közgy napján d. u. jait pedig, ha csak Október

Debrecentben méhen fog m érdekeltsg m lenését keré

Szeptember 1. zölve. Kelt G. r. o. s. e. n. e. s. Bar

**\* Haj** Hajduvármegy

érdekek védel igénybe vette sorozatnak es

Ma folytatták lett — a köz levő tárgyak

**\* Ily sz** széki bünyü



ronagyár tulajdonosai nem riadtak vissza a legsötétebb Afrika vad néptörzseitől s beutazták az egyes tartományokat, hogy azok uralkodóinak koronagyártmányait bemutassák. Az afrikai fejedelmek számára most egyre érkeznek a koronák, amelyek aranyból készülnek s drágakövekkel vannak kirakva; az uralkodók pedig fejedelmi módon fizetnek elefántcsontot, struccot és aranyport küldenek cserébe a gyárnak az uralkodói jelvényekért, de valahányszor megtudják, hogy valamelyik fejedelmnek szebb a koronája, nyomban ujat rendelnek. Így aztán a gyár alig győz elég koronát előállítani.

**Elkésett középkor.** Salzburgból a következő rémhistoriát legrafalják, mely a várossal szomszédásban levő egyik faluban történt: Tegnap egy öreg asszonyt temettek el, akiről egész életében azt mondták, hogy boszorkány. A halotti tornál egyszerre csak az a hír terjedt el, hogy a szomszédnak kimut a tehene. A parasztok rögtön kisütöttek, hogy ez is a boszorkány műve. Hogy a boszorkány erejét megtörjék, egy lovat vezettek ki a temetőbe és át karták vele ugratni az öregasszony sirhalmát. Mivel azonban a ló minden nögatás daczára sem ugrott, a parasztok kivették a sirból a holtestet és vasvillákkal összeszurkálták, majd pedig visszadobták a sirgödörbe s újra ráhányták a földet. A csendőrség több parasztot letartóztatott.

### Közgazdaság.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése. szeptember 25.

a) Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1 Óreg nehéz (páronként 300—400 kilon felüli súlyban) 2. Óreg közép (páronként 300—400 kilon súlyban) 3. Fialat nehéz (páronként 320 kilon felüli súlyban) 4. Fialat közép (páronként 251—320 kilon, súlyban 43—44) 5. Fialat könnyű (páronként 250 kilonig terjedő súlyban) 45—46— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 kilon felüli súlyban) 44—45— 7. Közép (páronként 220—280 kilon, súlyban) 45—46— 8. Könnyű (páronként 220 kilonig terjedő súlyban) 45—46— III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 kilon felüli súlyban) 42—43— 10. Közép (páronként 220—260 kilon, súlyban) 42—43— 11. Könnyű (páronként 220 kilonig terjedő súlyban) 40—43— Sertés létszám: szept. 24-ik napján volt készlet 183,391 darab. A hízott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hízalmai való sertés 16—18—, malacz (11—20 hónapos korban felhajtott) 2482 drb.

**Budapesti gabonatözsde.** Hivatalos jegyzések szeptemb. 25. — Buza őszre 7.40 pénz, 7.41 áru, tavaszra 7.81 pénz, 7.82 áru. Tengeri 1894. máj.—jun.—ra 5.02 pénz, 5.04 áru. Zab őszre 6.82 pénz, 6.84 áru. — Káposztarepeze aug.—szept. 15.73 pénz, 15.75 áru.

### Szerkesztői üzenet.

A Maramarosi Lapok szerkesztőségének. M.-Sziget. A feljártott cseré-viszonyt nem fogadjuk el, mivel már egy ottani másik lappal cseréviszonyban állunk. Két lap pedig sok lenne nekünk M.-Szigetről.

**Medgyesi Károly** urnak, helyben. Megirtuk már egyszer, hogy — kivételes eseteket leszámítva — kevés értelme van annak, hogy egy és ugyanazon cikket több helyi lapnak küldenek be. Így például nekünk szombaton az illető cikk közlésére nem volt terünk, most pedig, miután már egy másik helyi lapban megjelent, közlésére nem vállalkozhatunk. — holott ma vagy holnap örömet közöltük volna.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**

Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kösa Barna.**  
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**  
(Szerkesztőség és kiadóhivatala főtér 1828.)

Med. univer.

## Dr. GUTTMANN EDE

fogorvos

Ischlből, ahol a nyári időszakon át működött, hazatérve, rendeléseit állandó lakásán ismét megkezdi és minden a foggyógyászat teréhez tartozó műtétek kivételére és műfogak előállítására ajánlja magát. (405.)

Főpiacz 1824. Szikszay-féle ház I-ső emelet.

Debreczen szab. kir. város Tanácsától.

8158/1893. sz.

### Árverési hirdetés.

A Debreczen szab. kir. város tulajdonát képező belső guthi és külső guthi erdősegeken a makk-termés 1893 október 10-től 1894 február 15-ig. A Pacz, Fancsika, Nagyerdő és Nagycseri erdősegeken a makk-termés 1893 október 10-től 1894 április 1-ig makkoltatás czéljából, az Apafája, Monostor és Savóskuton pedig sertéslegetelési jog ugyan-csak 1893 október hó 10-től 1894 április 1-ig az 1893. év október hó 3-ik napján d. e. 9 órakor a városháza nagytanácstermében tartandó nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe adatik, miről az érdeklődők azon megjegyzéssel értesítettek, hogy az árverési feltételek a számvevői hivatalban megtekinthetők; zárt írásbeli ajánlatok elfogadtnak s azok az árverést megelőző nap délután 5 óráig 10% bánatpénzzel felszerelten a polgármesteri hivatalhoz adandók be. Debreczen, 1893 szeptember 21.

A városi tanács.

(430.)

1—2.

437/1893. v. k. szám.

### Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 12727/1893. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Pető János és neje, debreczeni lakosok részére Sarkady István és neje Szalay Juliánna, debreczeni lakosoktól 35 frt tőke, 13 frt 70 kr perköltség erejéig 1892. évi február hó 22-én bíróság lefoglalt és 1127 frt 50 krra becsült butorok, ágyneműek, tehének és lovakból álló ingóságok 1893. évi október hó 4-ik napján, délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és Hajó-utcán, 1165. számú háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is, el fognak adatni.

Debreczen, 1893. évi szept. hó 19.

Török Péter,

bírói kiküldött.

## GUTJAHR és MÜLLER

malomépítézet, gépgyár és vasöntőde

BUDAPESTEN

Gyár: V. külső vácozi-ut 70. szám.

Trieur és lyukazási osztály.

Ajánljuk az általunk gyártott és több mint

**20.000 példányban elterjedt**

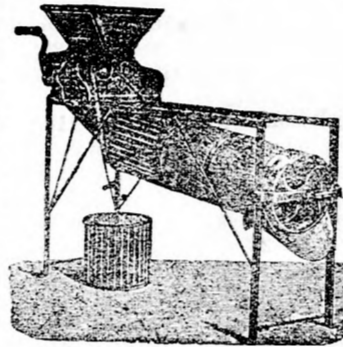
Trieur: a konkoly és búkkönynek a buza, árpa vagyroz közüli kiválasztására.

Trieur: a zabnak a buza közüli kiválasztására.

Buza és ápasztályzó gép: a mely a magvakat nagyságuk szerint osztályozza nagy választékban készletben áron.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Árjegyzékek részeseinek. Gyártunk továbbá gőzgépeket, vízi kerekeket, teljes malomberendezéseket, mü- és sima őrlésű malmok részére; továbbá szerszámgepeket a vas és érczek megdolgozására. (365.)



Ismét eladók megfelelő kedvezményben részeseinek. Gyártunk továbbá gőzgépeket, vízi kerekeket, teljes malomberendezéseket, mü- és sima őrlésű malmok részére; továbbá szerszámgepeket a vas és érczek megdolgozására. (365.)

## „DEBRECZEN” NYOMDÁJA

(FÖTÉR 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)

teljesen ujonan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:

**takarékpénztári, kereskedelmi**

üggyévi és községi nyomtatványokat.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KÉSZIT:

Gyászjelentéseket, bál- és lakodalmi meghívókat.

**ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT,**

**TÁNCZRENDEKET és ÉTLAPOKAT.**

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések ERDÉLYI ISTVÁN nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánkat, hol északkeleti Magyarország legrégebb és legelterjedtebb politikai napilapja a

## „DEBRECZEN”,

és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

Hirdetések a »DEBRECZEN« czimű lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SAZMLAKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET,

bor- és rum-vignetteket, falragaszokat,

MINDENMŰ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

FOLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással

**jutányos árakon.**

Bírósági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettnek.

Nyomatott a »Debreczen« nyomdájában, Fötér, Csanak-ház 1828.